

NACRX003IOXB

Dne: 25.11.2019 | Naše značka: NA- 3081-3/05-2019 | Vyřizuje/tel.: Rechterik / 974 847 345
Vaše značka:

ZPRÁVA ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

MÍSTO: Lublaň, Slovinsko

ÚČEL CESTY: účast na konferenci

ÚČASTNÍCI CESTY: Mgr. Martin Rechterik

ZPRÁVU PODÁVÁ: Mgr. Martin Rechterik

NAVŠTÍVENÉ INSTITUCE: Archiv Republiky Slovinsko (konference „**Preteklost na dosegu klika || The past is just a click away**“)

TRVÁNÍ CESTY: 19.11.2019 – 22.11.2019

DATUM VYHOTOVENÍ: 26.11.2019

SCHVALUJE: PhDr. Eva Drašarová, CSc., ředitelka Národního archivu
podepsáno elektronicky

TEXT ZPRÁVY ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

ČÁST VŠEOBECNÁ:

19.11. 2019	06.47 hod - 11:09 hod., odjezd vlakem z Prahy do Vídně 12.25 - 16.43 hod., přejezd vlakem z Vídně do Villach 16.53 - 18.33 hod. přejezd vlakem z Villach do Lublaně Příjezd na ubytování v 19.45 hod
20. 11. 2019	09.00 - 17.30, konference
21. 11. 2019	09.00 - 17.30, konference
22. 11. 2019	10.30 - 20:05 hod., odjezd autobusem z Lublaně do Prahy

ČÁST ODBORNÁ:

Ve dnech 19. - 22. 11. 2019 jsem se zúčastnil v Lublani 4. mezinárodní konference o digitální archivaci a rozvoji digitálního archivu Archivu Republiky Slovinsko s názvem **Preteklost na dosegu klika || The past is just a click away**. <https://www.gov.si/novice/2019-11-05-cetrta-mednarodna-konferenco-projekta-e-arh-si-20-in-21-11-2019/>

Cílem konference bylo informovat zúčastněnou veřejnost s postupem projektu digitálního archivu e-Arh.si, s výzvami, kterým kolegyně a kolegové ze slovinských archivů čelí a představit příklady dobrých přístupů a řešení ze Slovinska a zahraničí, a to především kvůli zvýšení důvěry v elektronická řešení.

Po úvodních slovech zástupkyně z Ministerstva Kultury Republiky Slovinsko, přivítal účastníky zástupce ředitele Archivu Republiky Slovinsko dr. Andrej Nared a zároveň omluvil nemocného ředitele dr. Bojana Cvefara.

V první prezentaci se dr. Miha Škerlavaj z Ekonomické fakulty Univezity v Lublani věnoval obecně inovacím zejména v zaběhlých postupech, a to na příkladu filmového studia Marvel z USA.

Následně představila vedoucí digitálního dr. Tatjana Hajtnik projekt digitálního archivu e-Arh.si a vývoj, který proběhl za uplynulý rok. První část příspěvku se věnovala popisu a představení 1. generace projektu e-Arh.si. Poslání digitálního archivu je určeno tamním zákonem o archivnictví, tzn. uchovat a ochraňovat dokumenty. S raketovým růstem vytvořených dokumentů získává naprosto mimořádný význam výběr a následný příjem dokumentů. Slovinské archivy se dostaly do situace, kdy musely opustit komfortní zónu a začít řešit nové a neznámé problémy. Archiváři se museli začít vzdělávat v oblasti digitálních dat, a aby byla digitalizace vůbec umožněna, bylo naprosto nezbytné vytvořit standardizaci postupů, které vychází z ISO normy 14 721 OAIS. Druhou novinkou pro archivy se stal příjem digitálních dat, která nevznikla pouhou digitalizací analogu v archivu nebo u původce, ale jsou digitální již od svého vzniku, tj. digital borned. Další novinkou, se kterou musí archivy pracovat, je podoba archivních dokumentů. Už to nejsou jen papíry, knihy, pečeti nebo fotografie, moderními dokumenty jsou webové stránky, databáze, složité datové sety geodat atd. Tento bouřlivý rozvoj však přinesl zvýšené požadavky na kontrolu podoby archivovaných dokumentů. U papírových dokumentů archivářům stačilo odstranit sponky, fólie atp. a dokumenty se mohly uložit do archivních krabic. Kontrola podoby elektronických dat je také mimořádně důležitá a v zásadě se podobá kontrole analogových dokumentů. Takzvané metadatové a formátové validace umožňují okamžité badatelské zpřístupnění. Projekt e-Arh.si je podporován prostředky z EU, celková výše projektu činí 4 miliony € a Republika Slovinsko se podílí 20%. Dobrou zprávou je, že projekt se podaří ukončit již letos, tedy o rok dříve a celkově bylo projektu věnováno 50 tisíc člověkohodin. Dr. Hajtnik dále zdůraznila, že získaný čas je více než vhodné věnovat práci na novém projektu, 2. Generaci digitálního archivu.

Další prezentace prvního dne byly zaměřeny na archivní původce a jejich osvětu, když většina příspěvků se věnovala důležitosti přípravy dokumentů pro předání archivům a nástrojům, které

archiv vyvinul. Jedinou výjimkou byla Anne Aune, vedoucí oddělení archivních fondů soukromých osob, která představila, jak jsou v Norsku archivovány příspěvky ze sociálních sítí.

Druhý den konference byl zaměřen především archiváře, které informoval a chodu digitálního archivu a otázek s tím spojených. Nejprve Dr. Miroslav Novak z Regionálního archivu v Mariboru představil obecně výzvy elektronického archivnictví, aby po krátkém přerušení pokračoval a hovořil o spojené archivní síti. Přerušení obstaral, Tine Završnik, který archivářům v auditoriu vysvětlil, jaké starosti řeší síťový správce, tak aby data tekla správným směrem. Za zmínku rozhodně stojí, že archivní digitální síť je dvojitá, starší vznikla napojením regionálních archivů do existující univerzitní sítě. Oproti tomu nová síť je projektem slovinské centrální vlády s cílem vysokokapacitně propojit státní úřady, a to včetně státních archivů.

Na závěr dopolední sekce jsem představil autorizovanou konverzi mezi analogovou a elektronickou formou dokumentu a naopak. V prezentaci jsem se věnoval legislativnímu zakotvení tohoto nástroje a následně dobrým i špatným příkladům z praxe s tímto nástrojem u původců v péči Národního archivu. Následnou celou přestávku jsem čelil dotazům ze strany slovinských kolegyň a kolegů, neboť tuto konverzi slovinská legislativa nezná a archiváři jsou nuceni dokumenty ukládat ve formě, kterou dokumenty vznikly. Tj. analogové jsou ukládány analogově a elektronické elektronicky.

Dva odpolední bloky konference byly věnovány elektronické badatelně digitálního archivu e-Arh.si. Tu pro Archiv Republiky Slovinsko na zakázku vyvinula firma Comtrade, hlavní dodavatel systémů pro státní správu. V dalších příspěvcích byly představeny jednotlivé části badatelný – tj. zvukový archiv, filmový archiv a možnosti úpravy badatelný pro handicapované osoby. Poslední příspěvek byl o rozvoji slovinského e-Government Cloudu s názvem KRPAN, který je již funkční a budou do něj postupně připojovány všechny centrální státní úřady včetně Archivu Republiky Slovinsko.

Celá konference byla zakončena panelovou diskusí u kulatého stolu.

Cesta byla uskutečněna jako reciproční výměna mezi Republikou Slovinsko a Českou Republikou.